

Igehirdetés. Elhangzott a Tatai Református Gyülekezetben 2017. szeptember 24-én.

Kezdő ének: 105. zsoltár 1. verse

Főének: 463. dicséret mind a 4 verse

Ének prédikáció előtt: 105. zsoltár 3. verse

Textus: Királyok első könyve 2. rész 1-2. verse: „Amikor közeledett Dávid halálának az ideje, ezeket hagyta meg fiának, Salamonnak: Én most elmegyek azon az úton, amelyen minden földi halandó elmegy. Légy erős, légy férfi! Tartsd meg, amit elrendelt Istened, az Úr! Járj az ő útján, tartsd meg rendelkezéseit, parancsolatait, törvényeit és intelmeit, ahogyan meg vannak írva Mózes törvényében. Akkor boldogulsz mindenben, amit teszel, és mindenütt, amerre fordulsz. Akkor beteljesíti az Úr a neked adott ígérteit, amikor ezt mondta: Ha vigyáznak fiaid útjukra, és állhatatosan előttem járnak teljes szívvel és teljes lélekkel, akkor nem vesznek ki utódaid Izráel trónjáról. Te is tudod, mit követett el ellenem Jóáb, Cerújá fia, mit tett Izráel két hadseregparancsnokával, Abnérral, Nér fiával és Amászával, Jeter fiával, amikor meggyilkolta őket; mert úgy ontott vért béke idején, mintha háború lett volna, és úgy mocskolta be vérrel dereka övét és lába saruját, mintha háború lett volna. Bánj vele bölcsességed szerint, és ne engedd, hogy békességben megöszülve jusson a holtak hazájába! De a gileádi Barzillaj fiaival bánj szeretettel! Legyenek azok között, akik asztalodnál étkeznek, mert ők is mellém álltak, amikor testvéred, Absolon elől menekültem. Itt van még melletted a benjámini Simí, Géra fia Bahúrimból, aki gyalázatosan szidalmazott, amikor Mahanajimba mentem. Ő ugyan elém jött a Jordánhoz, ezért megesküdtem az Úrra, hogy nem öletem meg fegyverrel. Te azonban ne hagyd őt büntetlenül! Bölcs ember vagy, tudod, mit kell tenned, hogy ősz fejét vérbe borítva juttasd a holtak hazájába.”

Kedves Testvéreim!

Az elmúlt héten foglalkoztunk ennek az intelemnek az első felével. Minden szépnek és jónak tűnt, mintha csak egy eszményi király tökéletes utasításait hallottuk volna. Mégis minden további nélkül mondhatom, hogy a felolvasott szakasz eléggé furcsa, különösen, ha két szempontot figyelembe veszünk. Az egyik, hogy mi ezeket az intelmeket Jézus szemszögéből olvassuk. Úgy pedig egy-két részlete egyenesen elfogadhatatlan.

A másik kifogásunk akkor jön elő, hogyha Dávid királynak az Ószövetség gondolkodásában betöltött szerepére gondolunk. Ő az a király, akire hivatkoznak, amikor a jó királyról beszélnek. Ő az, akiről azt állítja több helyen a Biblia, hogy a szíve teljes egészében Istené volt. Talán egy kivételt találunk, a Betsabé ügyet, de ezt a vétkét követően is komoly és őszinte bűnbánatot tanúsított Isten előtt. Dávid úgy él bennünk, mint egy hívő, Istent követő király. Ha ehhez mérjük ezeket a szavakat, akkor megint csak vannak problémáink.

Ezzel az érzettel küzdenek a Biblia magyarázók is. Vannak olyanok, akik elég lesújtó véleménnyel vannak a király szavairól. „Vallásos közhelyek, valamint ravasz és gátlástalan politikai tanácsok nehézkes keveréke” ez a szöveg. Mások pedig igyekeznek menteni Dávidot, amikor azt mondják, hogy „utasításaiban nem a bosszúvágy hangja szólal meg.” Nyilvánvaló, hogy ez a magyarázat is érzékeli, hogy itt bizony nem az isteni mérce jelenik meg.

Természetesen tudunk mentségeket felhozni, hogy Dávid itt már eléggé lerongyolódott fizikai állapotban volt, rossz volt a vérkeringése, hiszen folyamatosan fázott, ráadásul azt sem vette észre, hogy a fia, Adónijjá összeesküvést szervez a háta mögött. Minden mentség ellenére is érezzük, hogy ezek a szavak nem jöhetnek egy olyan ember szájából, aki teljes egészében Istenre figyel. Éppen ezért nézzük most végig azokat az intelmeket, amik a mai napra maradtak.

Az első intelem az, ami mindenki számára elfogadható: Isten útján kell járni, csak akkor marad a trón Dávid családjában. Néhány katonásan rövid intelem jelenik meg előttünk. Meg kell tartani a Mindenható parancsolatait, akkor boldogul fogsz élni. Itt már maga a király is érzi, hogy az ígérte, amit ő kapott korábban, hogy a „te házad és királyságod örökre megmarad, és trónod örökre szilárd lesz”, ez nem feltétel nélkül való. Előfeltétele az, hogy a trónon ülő családtagok megtartsák Isten rendelkezéseit.

Mi utólag tudjuk, hogy ezt nem sikerült megtartania Dávid utódainak, ezért az ígérte nem is a földi királyságban valósult meg, hanem a lelki királyságban, Jézus Krisztusban. Ő az, aki Dávid trónján ül örökké. Ő az, aki maradéktalanul megtette mindazt, amit Isten parancsolt, követte azt az utat, amit Isten elé adott. Számunkra, Krisztus követő emberek számára ugyanaz a feladat. Megtartani a Megváltó rendelkezéseit, követni mindazt, amit Ő elénk adott, és akkor boldogul fogunk élni ezen a földön.

Ez az intelem Dávidnak pedig nem csupán egy-egy órára, vagy egy-egy napra vonatkozik, hanem az élet minden pillanatára. Ahogyan Mózes is elmondja a figyelmeztetést, hogy „szeresd azért az Urat, a te Istenedet teljes szívedből, teljes lelkedből és teljes erődből! Maradjanak a szívedben azok az igék, amelyeket ma parancsolok neked. Ismételd meg azokat fiaid előtt, és beszélj azokról, akár a házadban vagy, akár úton jársz, akár lefekszel, akár fölkelsz! Kösd azokat jelként a kezedre, és legyenek fejdíszként a homlokodon; ird föl azokat házad ajtófélfáira és a kapuidra!” (5Móz. 6.5-9.)

Igehirdetés. Elhangzott a Tatai Református Gyülekezetben 2017. szeptember 24-én.

Ezeket az intelmeket hallva ismét eszünkbe juthat Jézus példatörténete a keskeny útról és a széles útról. A széles út az, amelyik sok ember számára vonzó. Ahogyan az egyik falfelirat (graffiti) is erre utalt, amikor így fogalmazott az ismeretlen szerző: „lehet, hogy szép hely a mennyország, de a pokolban több az ismerős”. A keskeny út pedig az, amelyen megvalósíthatjuk mindazt, amit Jézus tanít, a türelmes követést, a békességgel teli mindennapokat. Ha ezen járunk, akkor megtaláljuk mindazt, ami az életünket szebbé teszi, vagyis boldogul élünk.

Térjünk most már rá az intelmek második részére, a bosszúállás és jutalmazás parancsára. Már az eredmény is elkésztető lehet, hiszen kettő egyre győz a bosszú. Az igazán szomorú az, hogy ebben az intelemben Salamon bölcsességére utal Dávid. Tudod, hogy mit kell tenned. Dávid nem mondja ki, de utasítást ad a leszámolásra. Ezen a néhány mondaton pedig nincsen mit szépítenünk. Dávid emberi érzések alapján, személyes megfontolásból hoz döntéseket.

Salamon pedig a későbbiek során végre is hajtja apja kéréseit. A Szentírás nagyon finoman jelzi csak, hogy mennyire is volt bölcs Salamon, amikor ezeket a kéréseket teljesítette. Hiszen az a szép jelenet, hogy Salamon nem gazdagságot, nem hatalmat, hanem bölcsességet kér magának, az csak azután következik be, amikor már ezek a leszámolások megtörténtek. Ez a bölcsesség tehát még nem isteni bölcsesség, hanem emberi bölcselkedés. Az emberi bölcselkedésbe pedig belefér az, is, hogyha megbántottak, annak következménye kell, hogy legyen. Mégpedig az, hogy bosszút állók.

Ezt az emberi rendet, ezt a berögződést Isten Jézusban felborította. Nem kell megfizetni a bántásért. Pedig a rendnek nem ennek kellene lennie. Ahogyan a Heidelbergi Káté meg is fogalmazza a kemény igazságot, hogy „Isten igazsága azt kívánja, hogy a bűnt, melyet az ember az Ő legszentségesebb felsége ellen elkövetett ugyancsak a legnagyobb, azaz örökké-tartó testi-lelki büntetés kövesse.” (11. kérdés-felelet) Ezt a legnagyobb büntetést pedig nem annak kell elhordoznia, aki a bűnt elkövette. Nem nekünk kell szenvednünk, hiszen ezt a Megváltó megtette helyettünk. Istennél nincsen bosszúállás, nincsen megtorlás, hanem Krisztusban kegyelem van.

Az emberi bölcselkedés jelent meg aztán abban is, hogy Dávid a saját esküjét a fiára már nem értelmezi, sőt úgy érzi, hogyha meghal, akkor már ő magát sem köti mindaz, amit Síminek ígért. Kiadja a parancsot a likvidálásra. Megesküdött, hogy nem öli meg, de a fia már megölheti. Dávid parancsaiban nem csak az ország érdeke érezhető, hanem személyes indíték is. Jóáb többször személyesen sértette meg Dávidot, Sími pedig megátkozta őt.

Érdekes az eredeti történet, amit hallottunk, és a parancs közötti iszonyatos elvi feszültség. Ott azt mondta Dávid: „Hagyjátok, hadd ócsároljon, hiszen az Úr parancsolta neki”. (2Sám. 16.11.) Ráadásul, amikor Sími bocsánatot kért, akkor ezt mondta, hogy nem kell meghalnod. Mindezt esküvel erősítette meg. Itt pedig mintha egy egészen más történet venné kezdetét. Síminek meg kell hálnia. Nem királyi döntés ez, hanem a személyes bosszú döntése.

Kedves Testvéreim, számunkra a negatív bibliai példa is példa. Mégpedig riasztó példa. Olyan, amit semmiféleképpen nem szabad követnünk. Látnunk kell, hogy a személyes érzések az esetek legnagyobb többségében rossz irányban befolyásolnak minket. A kérdés, hogy vajon a mi életünkben, milyen arányban áll a személyes bosszú, vagy a személyes jutalmazás, illetve, hogy mennyire követjük mi Jézus Krisztus parancsait?

Megváltónk ugyanis mindig közösségben gondolkodott. Azt tartotta szem előtt, ami minden embernek megfelel, ami mindenkinek az életére hatással van. Nem személyes érzései alapján hozott döntéseket. Nagyon jól példázta ezt az a bevezető rész, amit az 5000 ember megvendégelése előtti órákról leír nekünk Márk evangélista. Miután Jézus kiküldte a tanítványait, azok visszatértek hozzá. Ezt követően „így szólt hozzájuk: Jöjjetek velem, csak ti magatok egy lakatlan helyre, és pihenjete meg egy kissé! Mert olyan sokan mentek hozzá, hogy még enni sem volt idejük. Elhajóztak tehát egy lakatlan helyre magukban. De sokan meglátták és felismerték őt, amikor elindultak, ezért minden városból összefutottak oda, és megelőzték őket. Amikor Jézus kiszállt, és meglátta a nagy sokaságot, megszánta őket, mert olyanok voltak, mint a pásztor nélkül való juhok, és kezdte őket sok mindenre tanítani.”

Mondhatta volna Jézus, hogy ehhez most nekem semmi kedvem, én most fáradt vagyok. Mondhatta volna azt is, hogy mindenkinek szüksége van a felkészülésre, hogy aztán tudjon megfelelően segíteni. Ő azonban nem a személyes érzései alapján döntött, hanem úgy, ahogyan ott a sokaság érdeke kívánta.

Nem tudom, hogy nekünk ez mennyire megy. Mégis próbáljunk meg olyan bölcsességgel dönteni, hogy nem emberi érzések, hanem Krisztus tanítása határozza meg az életünket. „Más nem tanít meg rá, csak égi bölcsességed, Hogy bölcsen bízzak és szolgáljak úgy neked. Mit érek nélküled? Add, hogy imádva téged, Bús, gyarló bűnös én, hadd légyek gyermeked.” (445. dicséret 5. vsz.)

Ámen!

Záró ének: 445. dicséret mind a 6 verse